

Cherokee Removal Memorial Park

Trots en tranen Tennessee Trail of Tears

Een van de zwartste hoofdstukken uit de Amerikaanse geschiedenis begon in East Tennessee. Meer dan zestienduizend Cherokee-indianen werden hier in mei 1838 met bruto geweld uit hun huizen gesleurd en richting Oklahoma gedreven, waar een nieuw leefgebied voor ze was ingeruimd. Om er te komen liepen ze, veelal blootsvoets, zestienhonderd kilometer door weer en wind. Naar schatting 3.500 mensen zouden Oklahoma nooit halen. Geen wonder dus, dat hun verschrikkelijke tocht bekend werd als de Trail of Tears. In de 21ste eeuw bouwen de volgende generaties Cherokee echter gestaag verder aan hun toekomst.

TEKST MARTIN SCHÄFER

FOTOGRAFIE MARTIN SCHÄFER & RAPHAEL TENSCHERT

“Ik heb veertig jaar in Oklahoma gewoond, en wist er niets van.” Shirley Hoskins kijkt stilletjes in de verte terwijl het water in Cherokee Removal Memorial Park rimpelt in de wind. Hoskins is zelf 1/16 Cherokee, maar verzucht meerdere malen dat ze wilde dat ze meer was.

Indian Removal Act

Haar moeder was een van de tienduizenden Cherokees uit Tennessee die vanaf mei 1838 onder de beruchte Indian Removal Act gedwongen naar Oklahoma moesten verhuizen. Daar, in een afgebakend gebied dat beter bekend stond als Indian Territory, dienden ze een nieuw bestaan op te bouwen. Ver weg van hun geliefde thuisland, dat de gretige Amerikanen al ruim voor hun vertrek onderling hadden verdeeld. In hun plaats profiteerden nu de blanken van hun bossen, bergen en dalen, én het onlangs gevonden goud. En dat terwijl ze zich ondanks alles hadden aangepast naar de blanke normen, met de ontwikkeling van een eigen alfabet, krant en grondwet en met huizen en boerderijen in Europese stijl – en de slaven die daar onherroepelijk bij hoorden. Maar de beloofde gelijke behandeling bleef uit. Blanken bleven land pikken alsof de indianenstammen en hun eeuwenoude aanwezigheid niet bestonden. De regering die ze altijd goed ter wille waren geweest, had ze er ingeluisd met onbetekenende verdragen en verbroken beloftes. Op last van president Andrew Jackson, een notoire tegenstander van de indianen, die de beruchte Indian Removal Act had bekrachtigd die precies dat inhield wat de ontvullende naam suggereert. Bij dezelfde rivier die de Cherokee-stammen destijds in vervaarlijk krakende boten overstaken op weg naar het westen vertelt Hoskins: “Later hoorde ik het ware verhaal. Dat

slechts een stuk of tweehonderd mensen uit eigen beweging gingen, maar dat de rest allemaal met bruto geweld uit hun huis werd gejaagd.”

Barre tocht

Vlak bij Cleveland, Tennessee zat Hoskins' moeder bij Blythe Ferry samen met zo'n negenduizend Cherokees en Creeks in een kamp totdat ze met de gelijknamige veerboot de Tennessee overstak en in een droevige karavaan van verstoten indianen naar het nieuwe Indian Territory vertrok. “Ik heb een oud document gevonden, waarin staat dat mijn moeder alleen een deken en een paar schoenen meekreeg. Verder niets. Hoewel ze als blanke alleen getrouwd was met een Cherokee moest ze toch mee.” In totaal werden in 1838 meer dan honderdduizend indianen, waaronder Cherokee, Choctaw, Chickasaw, Creek en Seminole, gedwongen om het oosten van Amerika te verlaten. Met name de eerstgenoemden werden hierdoor het hardst getroffen: de verdreven zeven stammen van de Cherokee Nation moesten onder bedreiging een uitputtende tocht van meer dan zestienhonderd kilometer langs de Tennessee en Mississippi af-

leggen. Het overgrote deel deed dit te voet, over ruig terrein dat geplaagd werd door de meest verschrikkelijke weersomstandigheden. Zo zaten duizenden Cherokee in hartje winter vast in het zuiden van Illinois, blootgesteld aan de elementen omdat de Mississippi was dichtgevroren. De Cherokee noemen deze reis dan ook *Nunna daul Isunyi*, of 'de route waar ze huilden'. En dat is op zijn minst een eufemisme te noemen: van de zestien-duizend 'removed' Cherokees overleefde naar schatting een vijfde de Trail of Tears niet.

Dode zielen

Het gemoedelijke Chattanooga aan de Tennessee River is een belangrijke stop aan de Trail of Tears Historical Trail, de route die door negen staten te volgen is. Hier werden in 1838 alle Cherokees verzameld en verscheept. De stad heeft bij Ross's Landing, de voormalige handelspost van Principal Chief John

Linksonder: Traditionele dans tijdens het Fall Festival **Rechtsboven:** Buffeldans **Linksonder:** Acteurs in Fort Loudon, een voormalige handelspost tijdens de Frans-Indiaanse Oorlog in de achttiende eeuw **Rechtsonder:** The Passage bij Ross's Landing in Chattanooga >

Kody Allen, beschilderd met rode oker. De kleur rood staat bij de Cherokeees voor leven

Ross en vertrekpunt van de eerste boten naar Oklahoma, een prachtig kunstproject aan de Trail gewijd. Juist bij die zogenaamde *Passage* vindt Dr. Daryl Black van het gezaghebbende Chattanooga History Center er geen doekjes om, en vergelijkt de Trail of Tears met de etnische zuiveringen in Kosovo. “Het moet verschrikkelijk geweest zijn. Bovendien had het westen een zeer negatieve betekenis in de cultuur van de Cherokeees, die geloofden dat de zielen van de doden richting westen gingen. Door ze naar Oklahoma te drijven, stuurden de Amerikanen hen in feite hun doden achterna.” Terwijl hij geen goed woord over heeft voor de gebeurtenissen in de negentiende eeuw, kijkt hij echter met fris optimisme naar het heden en de toekomst. “In Oklahoma leven nu, ondanks alle ontberingen die het volk tijdens en na de Trail of Tears moest doorstaan, inmiddels meer dan 250.000 trotse Cherokeees. Ze doen het daar

heel goed, en waken er tegelijkertijd voor dat hun cultuur niet verloren gaat.”

Voortleven

Dat de veerkracht van hun cultuur nog springlevend is, blijkt tijdens het jaarlijkse Fall Festival bij het Sequoyah Birthplace Museum in Vonore County. De Eastern Band of Cherokee Indians danst, vertelt en zingt er over vroegere tijden, toen de Cherokeees een trots volk vormden dat vrij leefde in een paradijselijk gebied van 103.000 vierkante kilometer groot. Het museum zelf is hun eerbetoon aan Sequoyah, de bedenker van het Cherokee-alfabet. Hij leerde eigenhandig duizenden Cherokeees lezen en schrijven en maakte het volk sterker ten opzichte van de Amerikaanse overheersers. Zijn taal wordt tegenwoordig, hetzij mondjesmaat, onderwezen op school en zelfs de iPad en

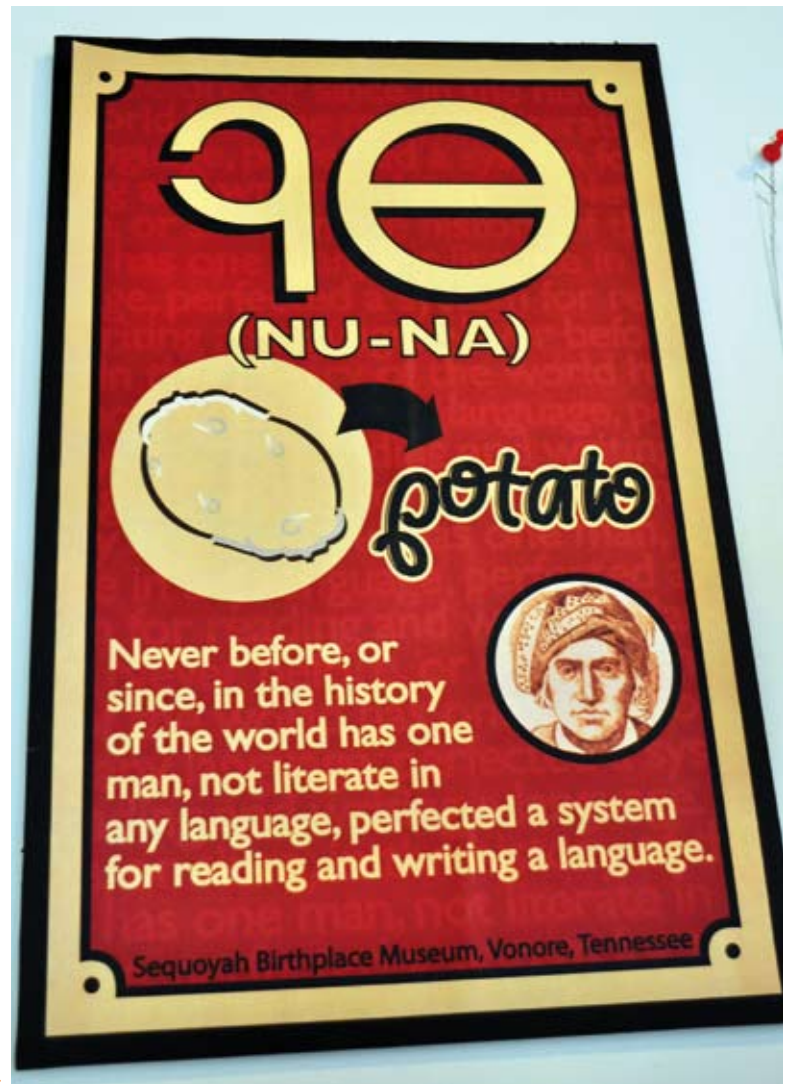

iPhone kregen onlangs binnen verschillende applicaties een heus Cherokee-toetsenbord. Usquetsiwo, een Eastern Band Cherokee die ook bekendstaat als Sonny Ledford, vertelt in geuren en kleuren over de tradities van zijn broeders en zusters. Zijn Cherokees waren reizende, nieuwsgierige mensen die thuis een goedlopende boerderij hadden en de rest van hun rijke bestaan aanvulden met de jacht en handel met bevriende stammen. “De Cherokees woonden niet in tipi’s, als je dat soms denkt.” Hij lacht breed. Een groot deel van zijn onverholen trots is echter diep geworteld in het hier en nu. En met hem vele anderen, zoals de fiere Mi Gi Ko Ga en hun laatste aanwinst, de jonge Kody Grant die in vol ornaat op hun profielfoto op hun Facebookpagina’s staan. Allemaal geven ze aan dat ze hun cultuur laten voortbestaan door haar actief te leven, haar taal te blijven spreken en belangstellenden hun rijke verhalen te vertellen. Naar goede traditie, want zo doen de Cherokees dat al honderden jaren, van generatie op generatie. Usquetsiwo: “We waren hier al eeuwen geleden, en ook morgen zijn we er nog steeds. Onze kracht is dat we ons heel goed kunnen aanpassen.”

Reconstructie

Dit jaar beginnen de in totaal vijf jaar durende festiviteiten ter gelegenheid van de 150-jarige verjaardag van de Amerikaanse Burgeroorlog; een oorlog waarin vele Cherokees overigens gewoon meevochten, ondanks alles. Het valt te bezien of er straks

Linksboven: Mi Gi Ko Ga, of Mike Crowe, doet zijn beste strijdkreet
 Rechtsboven: Levende geschiedenis in Fort Loudon Rechtsomder: Het alfabet van Sequoyah

in 2013 even indrukwekkende plechtigheden worden georganiseerd. Niet in de laatste plaats omdat de Cherokeees zelf de Trail of Tears jarenlang verzwegen, zegt Shirley Hoskins: "Wij wilden het het liefst vergeten, niemand sprak erover." Langzaam maar zeker worden de gebeurtenissen uit die tijd gereconstrueerd, maar dat vergt veel inspanning, tijd en geld. Nadat president Obama eind 2009 met de Native American Apology Resolution officieel excuses heeft gemaakt, lijkt de weg naar begrip, gelijkheid en de mogelijkheid tot financiële ondersteuning in elk geval iets breder te zijn geworden.

Ondertussen gaan de Cherokeees gestaag verder met het leven van hun leven, dat gedurende de afgelopen vijf eeuwen steeds verder uit het lood werd geslagen. In essentie zijn ze in al die tijd trouw gebleven aan de dingen waaruit ze vanaf het eerste begin kracht putten. En daarom gaat het bij de Trail of Tears Historical Trail. Natuurlijk moeten we die verschrikkingen nooit vergeten, al was het maar als inktzwart voorbeeld voor de komende generaties. Maar wat vooral telt voor de Cherokeees is niet meer dat ze het hebben meegemaakt, maar dat ze het hebben overleefd. Ze zijn er nog. En dat is het belangrijkste van allemaal. ■

PRAKTISCHE INFORMATIE TENNESSEE

Ligging & Bereikbaarheid

Tennessee ligt in het zuiden van de Verenigde Staten, in het gebied dat beter bekend staat als *the Deep South*. Vanaf Schiphol is het mogelijk om direct op Memphis te vliegen, maar de goedkopere vluchten maken veelal een tussenlanding in Atlanta of Newark. Chattanooga, Etowah, Charleston en Cleveland bevinden zich allemaal in de regio East Tennessee, en zijn ofwel met een binnenlandse vlucht, of beter nog, een huurauto bereikbaar.

Klimaat & Beste Reistijd

Over het algemeen heeft de *Volunteer State* een gematigd klimaat, met warme zomers en milde winters. De wintertemperaturen schommelen rond de vijf graden Celsius, terwijl de zomers behoorlijk heet kunnen worden, met temperaturen rond de dertig graden Celsius. In de winter en de vroege lente regent het er het meest; de vroege herfst heeft het meest droge weersbeeld. De maanden mei tot en met september zijn het meest geschikt om naar Tennessee af te reizen.

Accommodatie

Tennessee biedt allerlei soorten hotels en motels voor alle voorkeuren en budgetten.

AmericA sliep echter uitstekend in de volgende hotels:

Sheraton Read House Hotel, 827 Broad Street, Chattanooga, TN 37402,

www.readhousehotel.com

Red Roof Inn, 600 N. Tennessee Avenue,

Etowah, TN 37331, www.redroof.com

Comfort Inn & Suites, 107 Interstate Drive,

Cleveland, TN 3731, www.comfortinn.com

Trail of Tears

Voor meer praktische informatie en achtergronden met betrekking tot de Trail of Tears in East Tennessee verwijzen we je graag naar de uitstekende websites van de Trail of Tears Association – www.nationaltota.org – en de National Park Service:

www.nps.gov/trte/. Ook de website van

Deep South USA helpt je verder met het

plannen van een reis naar Tennessee:

www.deep-south-usa.com

Op de websites van deze monumentale plekken staat alle info die je nodig hebt voor een gedetailleerde speurtocht langs de Tennessee Trail of Tears.

Chattanooga History Center:

www.chattanoogahistory.org

Sequoyah Birthplace Museum:

www.sequoyahmuseum.org

Audubon Acres:

www.chattanoogaaudubon.org

Fort Loudoun State Historic Area:

www.fortloudon.com

Cherokee Removal Memorial Park/Blythe

Ferry: www.cherokeeremoval.org

Charleston: www.cchhistoricalsociety.org

Red Clay State Park: www.state.tn.us/

environment/parks/RedClay

Evenementen

In het Sequoyah Birthplace Museum worden vrijwel elke maand evenementen georganiseerd met authentieke optredens en levende geschiedenis rondom de Cherokee. Het genoemde Annual Fall Festival vindt in 2011 plaats op 10 en 11 september.

Meer informatie

In Nederland kun je voor allerhande zaken rond de Deep South terecht bij Deep South USA: Hof ter Weydeweg 10-b, 3451 ST, Vleuten, tel: (030) 691 16 54, info@targettravel.nl. Praktische info en lekkermakertjes met betrekking tot de vermelde plaatsen vind je op deze websites:

Tennessee: www.tnvacation.com

Chattanooga: www.chattanoogaofun.com

Cleveland: www.visitclevelandtn.com